

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia 2017 r.

w sprawie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci

Na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa warunki organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci, od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole, zwanego dalej „wczesnym wspomaganie”, w tym kwalifikacje wymagane od osób prowadzących wczesne wspomaganie, a także formy współpracy z rodziną dziecka.

§ 2. Celem wczesnego wspomaganie jest pobudzanie psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole.

§ 3. Wczesne wspomaganie może być organizowane w podmiotach, o których mowa w art. 127 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, zwanej dalej „ustawą”, które:

- 1) zatrudniają kadre posiadającą kwalifikacje do prowadzenia zajęć w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016 r. poz. 1379 oraz z 2017 r. poz. 60) oraz
- 2) dysponują pomieszczeniami do zajęć indywidualnych i grupowych, wyposażonymi w sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne, odpowiednie do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci niepełnosprawnych.

§ 4. 1. Zespół wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, o którym mowa w art. 127 ust. 5 ustawy, zwany dalej „zespołem”, jest powoływany przez dyrektora podmiotu, o którym mowa w art. 127 ust. 5 ustawy, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego – przez osobę kierującą tą formą.

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. poz. 1903).

2. W skład zespołu wchodzi osoby posiadające przygotowanie do pracy z małymi dziećmi o zaburzonego rozwoju psychoruchowym:

- 1) pedagog posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności dziecka, w szczególności: oligofrenopedagog, tyflopodagog lub surdopedagog;
- 2) psycholog;
- 3) logopeda.

3. W skład zespołu, w zależności od potrzeb dziecka i jego rodziny, mogą wchodzić również inni specjaliści.

4. Do zadań zespołu należy w szczególności:

- 1) ustalenie, na podstawie diagnozy poziomu funkcjonowania dziecka zawartej w opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, kierunków i harmonogramu działań podejmowanych w zakresie wczesnego wspomaganie i wsparcia rodziny dziecka, uwzględniających rozwijanie aktywności i uczestnictwa dziecka oraz eliminowanie barier i ograniczeń w środowisku utrudniających jego funkcjonowanie;
- 2) nawiązanie współpracy z:
 - a) przedszkolem, inną formą wychowania przedszkolnego, oddziałem przedszkolnym w szkole podstawowej, do którego uczęszcza dziecko, lub innymi podmiotami, w których dziecko jest objęte oddziaływaniami terapeutycznymi w celu zapewnienia spójności oddziaływań wspomagających rozwój dziecka,
 - b) podmiotem leczniczym lub ośrodkiem pomocy społecznej, o której mowa w § 7, w celu zapewnienia dziecku rehabilitacji, terapii lub innych form pomocy, stosownie do potrzeb dziecka i jego rodziny;
- 3) opracowanie i realizowanie z dzieckiem i jego rodziną indywidualnego programu wczesnego wspomaganie, zwanego dalej „programem”, z uwzględnieniem działań wspomagających rodzinę dziecka w zakresie realizacji programu oraz koordynowania działań specjalistów prowadzących zajęcia z dzieckiem;
- 4) ocenianie postępów oraz trudności w funkcjonowaniu dziecka, w tym identyfikowanie i eliminowanie barier i ograniczeń w środowisku utrudniających jego aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym;
- 5) analizowanie skuteczności pomocy udzielanej dziecku i jego rodzinie, wprowadzanie zmian w programie, stosownie do potrzeb dziecka i jego rodziny, oraz planowanie dalszych działań w zakresie wczesnego wspomaganie.

5. Pracę zespołu koordynuje dyrektor podmiotu, o którym mowa w art. 127 ust. 5 ustawy, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego – osoba kierująca tą formą, albo upoważniony odpowiednio przez dyrektora lub osobę kierującą nauczyciel.

§ 5. Zespół szczegółowo dokumentuje działania prowadzone w ramach programu, w tym prowadzi arkusz obserwacji dziecka, który zawiera w szczególności:

- 1) imię i nazwisko dziecka;
- 2) numer opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz datę wydania tej opinii;
- 3) ocenę sprawności dziecka w zakresie: motoryki dużej, motoryki małej, percepcji, komunikacji, rozwoju emocjonalnego i zachowania;
- 4) ocenę postępów oraz trudności w funkcjonowaniu dziecka, w tym identyfikowanie i eliminowanie barier i ograniczeń w środowisku utrudniających jego aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym;
- 5) informacje dotyczące poszczególnych zajęć realizowanych w ramach wczesnego wspomaganie.

§ 6. Program określa w szczególności:

- 1) sposób realizacji celów rozwojowych ukierunkowanych na poprawę funkcjonowania dziecka, wzmacnianie jego uczestnictwa w życiu społecznym i przygotowanie do nauki w szkole, eliminowanie barier i ograniczeń w środowisku utrudniających funkcjonowanie dziecka, w tym jego aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym;
- 2) wsparcie rodziny dziecka w zakresie realizacji programu;
- 3) w zależności od potrzeb zakres współpracy, o której mowa w § 4 ust. 4 pkt 2;
- 4) sposób oceny postępów dziecka.

§ 7. 1. Podmiot leczniczy współpracuje z zespołem w szczególności w zakresie:

- 1) diagnozy potrzeb dziecka wynikających z niepełnosprawności;
- 2) wsparcia medyczno-rehabilitacyjnego oraz zapewnienia sprzętu specjalistycznego, w tym zaopatrzenia ortopedycznego;
- 3) opieki zdrowotnej nad dzieckiem i jego rodziną;
- 4) porad i konsultacji dotyczących wspomaganie rozwoju dziecka.

2. Ośrodek pomocy społecznej współpracuje z zespołem w szczególności w zakresie wsparcia finansowego rodziny dziecka objętego wczesnym wspomaganie.

§ 8. 1. Zajęcia w ramach wczesnego wspomagania organizuje się w wymiarze od 4 do 8 godzin w miesiącu.

2. Miesięczny wymiar godzin zajęć w ramach wczesnego wspomagania ustala dyrektor podmiotu, o którym mowa w art. 127 ust. 5 ustawy, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego – osoba kierująca tą formą, w zależności od potrzeb i możliwości psychofizycznych dziecka określonych przez zespół.

3. W przypadkach uzasadnionych potrzebami dziecka i jego rodziny, za zgodą organu prowadzącego, miesięczny wymiar godzin zajęć w ramach wczesnego wspomagania może być wyższy niż określony w ust. 1.

4. Zajęcia w ramach wczesnego wspomagania są prowadzone indywidualnie z dzieckiem i jego rodziną.

5. W celu rozwijania kompetencji społecznych i komunikacyjnych przygotowujących dziecko do funkcjonowania w życiu społecznym, zajęcia w ramach wczesnego wspomagania mogą być prowadzone w grupie, z udziałem ich rodzin lub innych dzieci objętych wczesnym wspomaganie. Liczba dzieci w grupie nie może przekraczać 3.

§ 9. 1. Zajęcia w ramach wczesnego wspomagania, w szczególności z dziećmi, które nie ukończyły 3 roku życia, mogą być prowadzone także w domu rodzinnym.

2. Miejsce prowadzenia zajęć w ramach wczesnego wspomagania ustala dyrektor podmiotu, o którym mowa w art. 127 ust. 5 ustawy, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego – osoba kierująca tą formą, w uzgodnieniu z rodzicami dziecka.

§ 10. Zespół współpracuje z rodziną dziecka w szczególności przez:

- 1) udzielanie pomocy w zakresie kształtowania postaw i zachowań pożądaných w kontaktach z dzieckiem: wzmocnianie więzi emocjonalnej pomiędzy rodzicami i dzieckiem, rozpoznawanie zachowań dziecka i utrwalanie właściwych reakcji na te zachowania;
- 2) udzielanie instruktażu i porad oraz prowadzenie konsultacji w zakresie pracy z dzieckiem;
- 3) identyfikowanie i eliminowanie barier i ograniczeń w środowisku utrudniających funkcjonowanie dziecka, w tym jego aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym, oraz pomoc w przystosowaniu warunków w środowisku domowym do potrzeb dziecka oraz w pozyskaniu i wykorzystaniu w pracy z dzieckiem odpowiednich środków dydaktycznych i niezbędnego sprzętu.

§ 11. Podmioty, o których mowa w art. 127 ust. 5 ustawy, w których przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia został utworzony zespół, dostosują swoją działalność do warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu w terminie do dnia 30 września 2017 r.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2017 r.²⁾

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

w porozumieniu:

MINISTER ZDROWIA

MINISTER RODZINY, PRACY I

POLITYKI SPOŁECZNEJ

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 października 2013 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci (Dz. U. poz. 1257), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 365 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 i 949).

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 127 ust. 19 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949), zwanej dalej „ustawą”.

Celem rozporządzenia jest zapewnienie dzieciom niepełnosprawnym odpowiednich do ich potrzeb oddziaływań polegających na pobudzaniu rozwoju psychoruchowego i społecznego.

W projektowanym rozporządzeniu zostały zachowane dotychczasowe rozwiązania dotyczące organizowania wczesnego wspomagania. Zaproponowano natomiast uszczegółowienie zadań zespołu wczesnego wspomagania w zakresie współpracy z rodzicami dziecka, z pomiotem leczniczym i ośrodkiem pomocy społecznej. Wśród podmiotów, z którymi zespół wczesnego wspomagania współpracuje, wskazano również przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego, oddział przedszkolny w szkole podstawowej, do którego uczęszcza dziecko, oraz inne podmioty, w których dziecko jest objęte oddziaływaniami terapeutycznymi w celu zapewnienia spójności oddziaływań wspomagających rozwój dziecka. Takie rozwiązanie będzie sprzyjać zapewnieniu spójności oddziaływań wspomagających rozwój dziecka, a w konsekwencji przyczyni się do ich większej skuteczności.

Dla zapewnienia wysokiej jakości wsparcia doprecyzowano warunki, jakie musi spełniać jednostka oświaty, w której organizowane jest wczesne wspomaganie rozwoju dziecka. W projektowanych przepisach wskazano, że jednostka musi zatrudniać kadrę posiadającą kwalifikacje określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela oraz dysponować pomieszczeniami do zajęć indywidualnych i grupowych, wyposażonymi w sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne, odpowiednie do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci niepełnosprawnych.

Zasadniczą zmianą, jaka zachodzi w projektowanym rozporządzeniu w porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym, jest wskazanie, że potrzeby dziecka obejmowanego tym rodzajem wsparcia rozpoznawane są w kontekście funkcjonowania dziecka i jego rodziny, ukierunkowane na rozwijanie aktywności i uczestnictwa dziecka w życiu społecznym oraz likwidowanie barier w środowisku ograniczających jego funkcjonowanie. Potrzeby dziecka i jego rodziny powinny być bowiem postrzegane nie tylko jako wynik działania czynników tkwiących w samym dziecku, ale także jednoczesnego oddziaływania tych uwarunkowań, które składają się na kontekst społeczny, w jakim funkcjonuje dziecko. Uwzględnienie wpływu czynników środowiskowych – zarówno barier, jak i czynników wspierających – wpływa na jakość wsparcia udzielanego dziecku. Koniecznością jest zatem rozpoznanie sytuacji i warunków, które determinują to jak dziecko funkcjonuje, przyczyn ograniczających lub wspierających optymalne funkcjonowanie dziecka, umożliwi to bowiem zniwelowanie lub skompensowanie tych uwarunkowań środowiskowych, które mogą stanowić barierę dla poprawy funkcjonowania dziecka. W celu rozwijania kompetencji społecznych i komunikacyjnych przygotowujących dziecko do funkcjonowania w grupie proponuje się, aby zajęcia w ramach wczesnego wspomagania prowadzone były w formie grupowej, z udziałem ich rodzin lub innych dzieci objętych wczesnym wspomaganiami.

W projektowanych przepisach wskazano, że zespół, we współpracy z rodzicami dziecka, określa cele rozwojowe ukierunkowane na poprawę funkcjonowania dziecka, wzmocnienie jego uczestnictwa w życiu społecznym i przygotowanie do nauki w szkole, likwidację barier utrudniających funkcjonowanie dziecka i jego uczestnictwo w życiu społecznym. Zespół nadal będzie szczegółowo dokumentował działania prowadzone w ramach indywidualnego programu wczesnego wspomagania. Proponuje się, aby dokumentacja ta zawarta była w arkuszu obserwacji dziecka, który zawiera ocenę sprawności dziecka w zakresie: motoryki dużej, motoryki małej, percepcji, komunikacji, rozwoju emocjonalnego i zachowania, a także ocenę postępów oraz trudności w funkcjonowaniu dziecka.

Tak jak do tej pory, zajęcia w ramach wczesnego wspomagania organizuje się w wymiarze od 4 do 8 godzin w miesiącu. Dodatkowo proponuje się wskazanie, że miesięczny wymiar godzin zajęć wczesnego wspomagania ustala dyrektor odpowiednio przedszkola, szkoły, ośrodka lub poradni lub osoba kierująca inną formą wychowania przedszkolnego, w zależności od potrzeb i możliwości psychofizycznych dziecka określonych przez zespół. Natomiast, w przypadkach uzasadnionych potrzebami dziecka i jego rodziny, za zgodą organu prowadzącego przedszkole, szkołę, ośrodek, poradnię lub inną formę wychowania przedszkolnego, miesięczny wymiar godzin zajęć wczesnego wspomagania może być wyższy niż 8 godzin.

Proponuje się także określenie zakresu współpracy zespołu wczesnego wspomagania rozwoju dziecka z podmiotem leczniczym w celu zintegrowania wielodyscyplinarnych oddziaływań i wsparcia, które udzielane jest dziecku. Współpraca będzie obejmowała diagnozę potrzeb dziecka, wsparcie medyczno-rehabilitacyjne oraz zapewnienie sprzętu specjalistycznego, w tym zaopatrzenia ortopedycznego, a także opieki zdrowotnej nad dzieckiem i jego rodziną oraz porad i konsultacji dotyczących wspomagania rozwoju dziecka.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 września 2017 r.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Przedmiot rozporządzenia nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.